

Domeniul fundamental: Științe ingineresti
Domeniul de specialitate: Arhitectură

TEZĂ DE ABILITARE

MEMORIA ORAȘULUI : DINSPRE O LECTURĂ CRITICĂ SPRE REGENERARE ȘI REACTIVARE PRIN ARHITECTURĂ

REZUMAT

Conf. Dr. Arh. Vlad Sebastian RUSU

Facultatea de Arhitectură și Urbanism
Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca

– Cluj-Napoca –
2025

Teza de abilitare susține o direcție de cercetare și acțiune profesională în domeniul arhitecturii și urbanismului, centrată pe investigarea memoriei orașului ca resursă critică pentru intervențiile contemporane în spațiul urban. Tema propusă — *memoria orașului* — este abordată ca o dimensiune esențială pentru înțelegerea structurilor urbane și pentru fundamentarea intervențiilor de regenerare, reactivare și reconversie, în special în contextul orașelor post-socialiste și al dinamicii actuale de transformare accelerată.

Fundamentul temei

Punctul de plecare îl constituie necesitatea de a regândi modul în care proiectarea urbană contemporană răspunde la presiunile modernizării, la fragmentarea spațiului public și la pierderea identității locale. Lucrarea propune ca această regândire să se bazeze pe lectura critică a orașului — o metodă analitică, contextuală și narativă, care recuperează straturile istorice, morfologice, sociale și culturale ale mediului construit și le transformă în suport pentru proiectarea coerentă și sustenabilă.

Memoria urbană este înțeleasă nu doar ca ansamblu de vestigii sau evenimente din trecut, ci ca infrastructură simbolică și funcțională a orașului, care poate fi activată în sens regenerativ. Această abordare se reflectă în activitatea științifică, profesională și pedagogică a candidatului, precum și în propunerile de dezvoltare viitoare.

Structura lucrării

Teza este organizată în patru capitole:

Introducerea definește cadrul tematic și metodologic al cercetării, expune motivațiile personale și profesionale, obiectivele lucrării și relevanța alegerii temei în contextul actual al cercetării și practicii urbane.

Capitolul 2 – Realizări științifice, profesionale și academice oferă o trecere în revistă sistematică a activității de cercetare și proiectare a candidatului, ilustrând legătura dintre temele abordate, metodele aplicate și rezultatele obținute. Acest capitol documentează:

- activitatea didactică și formativă;
- activitatea de cercetare teoretică prin volume de autor și articole;
- proiectele de arhitectură și urbanism cu impact semnificativ;
- implicarea în comisii tehnice, jurii profesionale, concursuri de soluții;
- colaborările instituționale și recunoașterile obținute.

Capitolul 3 – Planuri de evoluție și dezvoltare a cercetării proiectează direcțiile viitoare de cercetare în jurul unor teme-cheie precum: regenerarea cartierelor de locuințe colective, dezvoltarea de metodologii participative și narrative pentru lecturarea orașului, studii comparative între orașe și integrarea cercetării în educația profesională printr-un viitor program de studii. Este prezentată în acest sens și fundamentarea teoretică a noului program de master profesional în *Proiectare urbană*, coordonat de către candidat.

Capitolul 4 – Concluzii finale sintetizează contribuțiile relevante ale candidatului, urmărește maturitatea academică și autonomia profesională dobândită și argumentează capacitatea de a contribui la formarea unei școli doctorale în domeniul urbanismului și arhitecturii.

Contribuții științifice și metodologice

Contribuțiile teoretice ale candidatului se concretizează în:

- analiza morfologică și istorică a orașului Cluj-Napoca în volumele *Evoluția urbanistică a Clujului interbelic* și *Locuințe familiale din Cluj (1920–1975)*, în care este documentată relația dintre formele urbane, politicile spațiale și tipologia locuirii;
- aprofundarea acestor cercetări în volumul colectiv *Dincolo de norme*, unde sunt analizate tipologii rezidențiale postbelice dintr-o perspectivă nouă și într-un context mai larg la nivel național;
- definirea și aplicarea metodei de lectură critică a orașului, ca instrument de cercetare interdisciplinară și suport decizional pentru intervențiile urbane.

Teza dezvoltă o abordare metodologică care integrează:

- cercetarea istorică și narativă a spațiului urban;
- analiza critică a stratificării morfologice;
- cartografierea elementelor cadrului natural și al potențialului acestuia;
- evaluarea calității spațiului public și a potențialului său de regenerare.

Proiecte aplicate și impact profesional

Activitatea profesională a candidatului este articulată în jurul a trei mari direcții:

Planificare urbană strategică: coordonarea sau implicarea în PUZ-uri de amplasare precum *Masterplanul cartierului Sopor (Cluj-Napoca)* – model de oraș compact și ecologic.

Regenerare urbană și spațiu public: proiecte premiate sau implementate (ex. *Parcul Feroviarilor, Scuarul I.L. Caragiale, Strada Regele Ferdinand*), care valorifică elemente istorice, naturale și culturale în formule contemporane de amenajare.

Revitalizarea patrimoniului construit: intervenții sensibile în clădiri și ansambluri istorice (*Turnul Pompierilor din Cluj-Napoca, Palatul Culturii din Blaj, Hotelul Traian din Băile Herculane*), premiate la nivel național și european.

Proiectele internaționale de consultanță pentru Banca Mondială (în orașele București, Constanța, Cluj-Napoca), precum și participarea în proiectul *NetZeroCities*, demonstrează implicarea candidatului în formularea de politici urbane contemporane orientate către tranziția verde, echitatea spațială și coeziunea socială.

Perspective de cercetare și formare

Direcțiile de cercetare propuse vizează:

- rolul memoriei colective în proiectarea spațiilor publice;
- regenerarea participativă a cartierelor de locuire colectivă;
- cartografieri critice ale memoriei urbane ca suport pedagogic;
- spațiile publice interstițiale din orașele românești și est-europene;
- reutilizarea adaptivă a patrimoniului industrial și modernist;
- influența brandingului urban asupra narativelor de memorie și identitate.

În plan educațional, candidatul propune integrarea cercetării în formate didactice inovatoare – în special în cadrul masteratului *Proiectare urbană* – și își asumă aprofundarea unei direcții doctorale în domeniul regenerării urbane și al transformărilor spațiului construit.

În concluzie, *Memoria orașului*, în această viziune, nu este doar un subiect de studiu, ci un instrument activ de reflecție critică și acțiune prin proiectare, un catalizator pentru orașe mai sensibile, mai sustenabile și mai atașate de identitatea lor profundă.

Lucrarea a urmărit să demonstreze autonomia științifică a candidatului, capacitatea de a conduce cercetare avansată și formare doctorală, precum și angajamentul față de transformarea responsabilă și participativă a mediului urban contemporan.